

2023

Quickscan Wet natuurbescherming Uitbreiding Industrieterrein A7 te Drachten

COLOFON

BUREAU FAUNAX B.V.

Tijnjedyk 89

8936 AC Leeuwarden

0683772548

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet natuurbescherming Uitbreiding Industrieterrein A7 te Drachten

Leeuwarden, januari 2023

In opdracht van:
RHO Adviseurs

Uitvoering:
Bureau FaunaX B.V.

Veldwerk en rapportage:
Dhr. R. Fokker

Autorisatie:
Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied.

© **Bureau FaunaX B.V.**. *Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding: Bureau FaunaX B.V. (2023). Quickscan Wet natuurbescherming/ Uitbreiding Industrieterrein A7 te Drachten. Rapport 22276. Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.*

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van Bij12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	4
2.1	Flora.....	4
2.2	Vogels	5
	Jaarrond beschermde vogelnesten	5
2.3	Zoogdieren	8
	Vleermuizen	8
	Overige zoogdieren.....	11
2.4	Reptielen.....	12
2.5	Amfibieën	12
2.6	Vissen	13
2.7	Ongewervelden	13
2.8	Gebiedsbescherming.....	13
	Stikstofgevoeligheid.....	13
2.9	Houtopstanden	14
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	15
3.1	Overzicht beschermde soorten	15
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	15
	Algemene broedvogels.....	15
	Jaarrond beschermde nesten	15
	Huismus	16
	Gierzwaluw.....	16
	Kerkuil 16	
	Vleermuizen	16
	Grote modderkruiper.....	17
	Zorgplicht	17
	Stikstofgevoeligheid.....	17
	Houtopstanden	17
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	17
4	LITERATUUR EN BRONNEN	18
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -

Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
Wnb Houtopstanden	- 3 -
NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

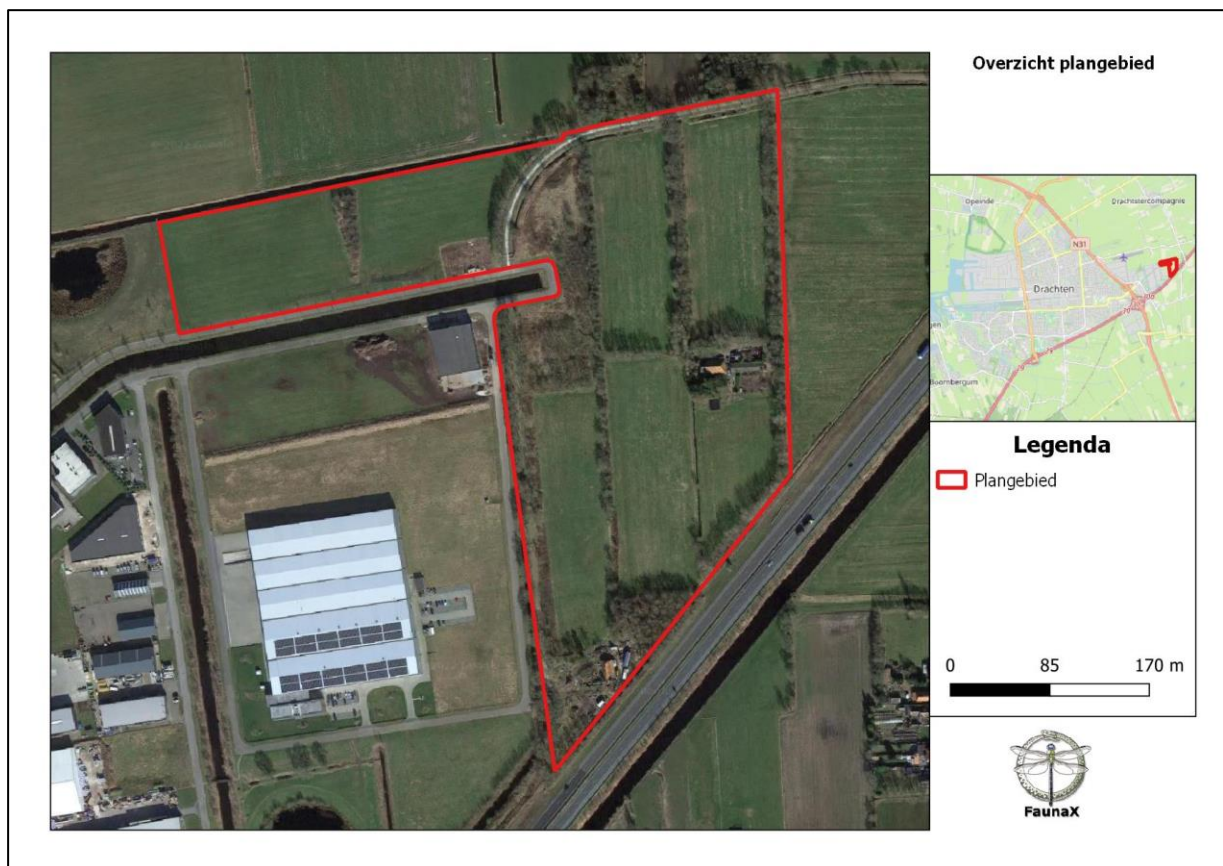
1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens het bedrijventerrein A7 Noord uit te breiden. Ruimtelijke plannen zoals deze dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische Quicksan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenomen plannen op deze waarden.

Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming (Wnb) en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Figuur 1.1. Het plangebied (rood omlijnd) te Drachten.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van RHO Adviseurs heeft Bureau FaunaX B.V. het planvoornemen door middel van een ecologische Quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze Quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische Quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze Quickscan is uitgevoerd op dinsdag 4 januari 2023 en vond plaats onder zachte weersomstandigheden (12°C, windkracht 6, geheel bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent het Natuurnetwerk Nederland, ganzenfoeragegebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied bestaat uit diverse percelen met een agrarische invulling en bosschages ten oosten van het bedrijventerrein A7 te Drachten, doorspekt met bomenrijen en sloten. Binnen het plangebied bevinden zich twee woningen. Rond de meest noordelijke woning staan daarnaast enkele schuren en stallen. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door agrarisch gebied, doorspekt met sloten, bomenrijen en houtwallen, het bedrijventerrein A7 en de bebouwde kom van Drachten.

Het planvoornemen bestaat uit het uitbreiden van het huidige bedrijventerrein A7 Noord binnen het plangebied. De twee woningen en omliggende bouwwerken worden binnen dit planvoornemen gesloopt. Daarnaast worden diverse bomen gekapt en sloten gedempt.

Figuur 1.2. Een impressie van het plangebied.

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Het plangebied kan in twee delen worden opgedeeld op basis van vegetatiestructuur. De percelen met een agrarische invulling beschikken over een vegetatiestructuur gedomineerd door grassen met enkele kruiden. Overige percelen beschikken over een meer ruderaal vegetatiestructuur, met een groter aandeel aan kruiden en bramen. Tijdens het veldbezoek werden binnen en vlak buiten het plangebied soorten aangetroffen als fluitenkruid, braam, speenkruid, kleefkruid, smalle weegbree en madeliefje. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Wnb beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan. De omstandigheden zijn te voedselrijk.

Figuur 2.1. Een impressie van de vegetatie binnen het plangebied, met v.l.b.n.r.o.: fluitenkruid, speenkruid, madeliefje en smalle weegbree.

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

2.2 Vogels

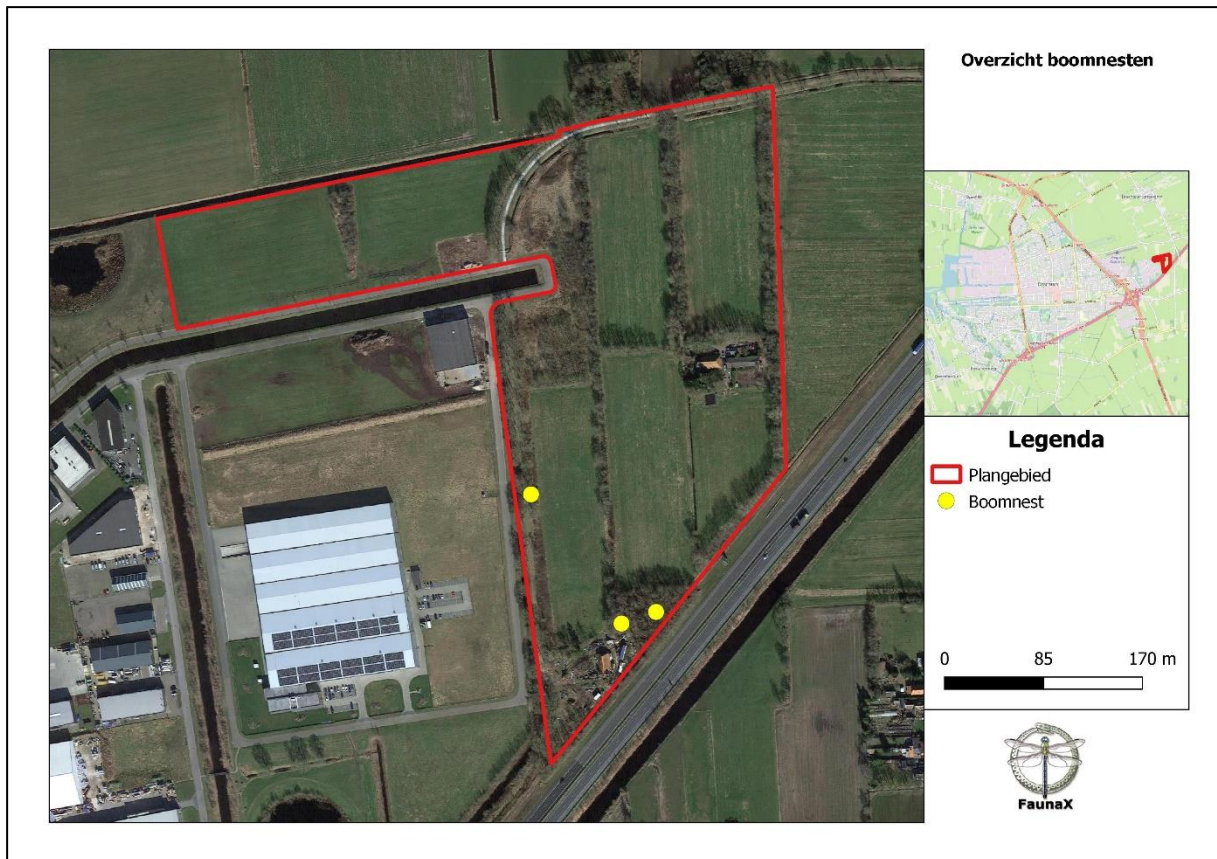
Jaarrond beschermde vogelnesten

Roofvogels en uilen

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten en horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen en vlak buiten het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomnesten. Hierbij werden in totaal drie middelgrote boomnesten aangetroffen, welke op basis van grootte en structuur vergelijkbaar zijn met die van kraaiachtigen (figuur 2.2). Oude nesten van kraaiachtigen worden geregeld gebruikt door soorten als boomvalk, buizerd en ransuil. De nesten van deze soorten genieten jaarronde bescherming. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied kan derhalve niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. Binnen het plangebied werden ten tijde van het veldbezoek drie boomnesten aangetroffen.

Figuur 2.3. Een overzicht van de locaties van de drie aangetroffen boomnesten.

Gebouwbroeders

Naast boomnesten is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van soorten die over het algemeen in gebouwen tot broeden komen, zoals de huismus, gierzwaluw en kerkuil.

Huismus

Binnen het plangebied bevinden zich twee woningen, welke beiden over een pannendak met gegolfde dakpannen beschikken. Ten tijde van het veldbezoek kon geen toegang worden verkregen tot de gronden waarop de woningen zich bevinden. Echter, op afstand kon worden gezien dat er in beide gevallen sprake was van ruimten tussen en onder dak- en nokpannen (figuur 2.4). Hoewel de onderzijde van de gegolfde dakpannen niet zichtbaar was, is het aannemelijk dat hier tevens sprake is van (doorgangen tot) voor huismussen geschikte broedlocaties. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen binnen het plangebied kan derhalve niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.4. Onder gegolfde dak- en nokpannen op de twee te slopen woningen zijn (doorgangen tot) voor huismussen geschikte nestlocaties aangetroffen.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen zijn van nature kliffenbroeders die op grote hoogte broeden en door de jaren steeds meer gebruik zijn gaan maken van bebouwing. Omdat het hiernaast een koloniebroeder is, heeft de soort een voorkeur voor locaties waar (relatief hoge) bebouwing dicht op elkaar staat. Nestgelegenheid voor gierzwaluw in Nederland is vaak vergelijkbaar met dat van huismus en bevindt zich geregeld onder gegolfde dakplaten op hoger gelegen panden. Van de twee woningen voldoen alleen de nokpannen aan de hoogte eis van gierzwaluwen. Onder deze nokpannen zijn ruimten aangetroffen die geschikt zijn als doorgangen tot nestgelegenheid van gierzwaluwen (figuur 2.4). Hoewel de woningen zich in een relatief schaars bebouwd gebied bevinden, zijn binnen een straal van 1 km ten opzichte van het plangebied diverse waarnemingen van gierzwaluwen bekend (bron: NDFF). Op basis hiervan kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van deze soort binnen het plangebied naar ons inzicht niet op voorhand worden uitgesloten.

Kerkuil

Ten tijde van het veldbezoek kon geen toegang worden verkregen tot de gronden waarop de woningen en omliggende opstallen zich bevinden, waardoor niet gericht kon worden gezocht naar (sporen van) kerkuilen in de woningen en omliggende opstallen. Uit de directe omgeving van het plangebied zijn diverse waarnemingen van kerkuilen bekend, waaronder broedgevallen en territorium-indicerende individuen (bron: NDFF). Op basis hiervan kan niet worden uitgesloten dat de opstallen binnen het plangebied onderdeel uitmaken van een netwerk van verblijfplaatsen van kerkuilen.

- De aanwezigheid van jaarrond beschermde boomnesten op drie locaties binnen het plangebied kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen en gierzwaluwen in de te slopen woningen binnen het plangebied kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- Het kan **niet** op voorhand worden uitgesloten dat de woningen en overige opstallen binnen het plangebied deel uitmaken van een netwerk van verblijfplaatsen van kerkuilen.

Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. Het plangebied en de directe omgeving daarvan biedt voor deze soorten wel mogelijkheden. Soorten als houtduif en Turkse tortel kunnen in bomen binnen en vlak buiten het plangebied tot broeden komen, en watergebonden vogelsoorten, zoals wilde eend en meerkoet kunnen tot broeden komen in de sloten die door het plangebied lopen. In de te slopen woningen binnen het plangebied kunnen naast de voornoemde soorten huismus en gierzwaluw tevens andere soorten tot broeden komen, zoals spreeuw.

- Binnen en vlak buiten het plangebied kunnen andere vogelsoorten tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces (grosflegel 15 maart - 15 juli).

2.3 Zoogdieren

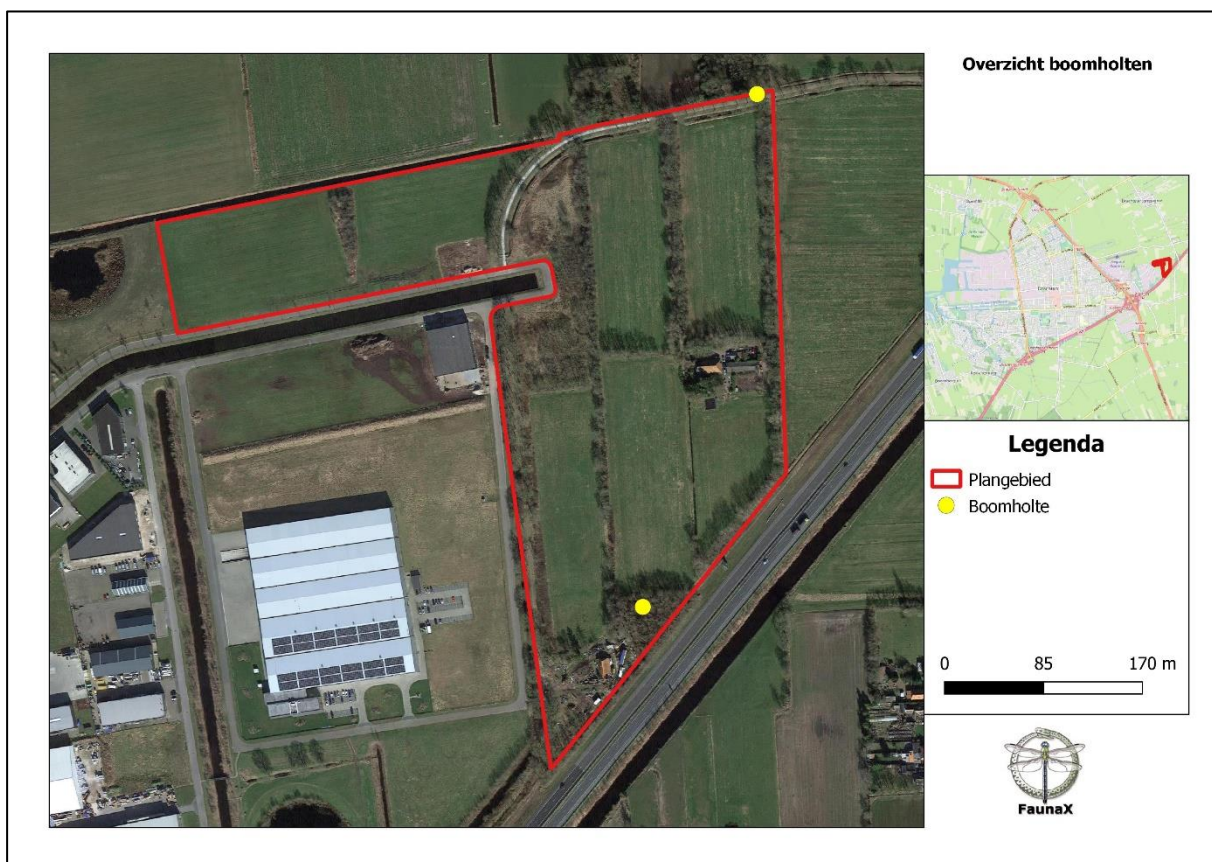
Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of gaten die binnenin een boom zijn doorgerot als het gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken. De bomen binnen en vlak buiten het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van voor vleermuizen geschikte boomholtes. Er werden diverse boomholtes aangetroffen. Het merendeel hiervan werd echter niet geschikt bevonden als verblijfplaats voor vleermuizen. De betreffende holtes waren te klein, of liepen niet genoeg door binnenin de boom. Uitzondering hierop worden gevormd door een boom in het noorden van het plangebied waarin zich een enkele holte bevindt en een dode boom in de bosschage in het zuiden van het plangebied, waarin diverse voor vleermuizen geschikte boomholtes werden aangetroffen (figuur 2.5). De aanwezigheid van zomer-, kraam-, paar en winterverblijfplaatsen van de soorten ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis in deze boomholtes kan niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.5. Op twee locaties werden binnen het plangebied bomen met voor vleermuizen geschikte boomholten aangetroffen.

Figuur 2.6. Een overzicht van de locaties van de aangetroffen bomen met boomholten binnen het plangebied.

Ook de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen woningen kan niet op voorhand worden uitgesloten. De aangetroffen openingen tussen en onder de gegolfde dak- en nokpannen op de woningen, zoals beschreven in hoofdstuk 2.2 zijn ook voor vleermuizen geschikt als (doorgangen tot) verblijfplaatsen. Daarnaast werden in de muren van de woningen op enkele plekken tevens openingen aangetroffen waardoor een eventuele spouwmuur toegankelijk is voor vleermuizen (figuur 2.7). Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis bekend (bron: NDFF). De aanwezigheid van zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen van deze soorten in de te slopen woningen kan niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.7. In de muren van de twee woningen werden openingen aangetroffen waardoor een eventuele spouwmuur toegankelijk is voor vleermuizen.

Foerageergebieden en vliegroutes

Ook foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd, indien deze van essentieel belang zijn voor de instandhouding van een populatie vleermuizen in de omgeving. Als vliegroutes worden doorgaans lijnvormige landschapselementen gebruikt, zoals bomenlanen, houtwallen, watergangen en gebouwenrijen.

De bomenrijen en sloten die door het plangebied lopen zijn waarschijnlijk onderdeel van één of meer vliegroutes van verschillende vleermuissoorten uit de omgeving. De omgeving van het plangebied wordt echter gekenmerkt door een vergelijkbare landschapsstructuur van percelen met een agrarische invulling, doorspekt met bomenrijen, boomwallen en sloten. Hierdoor is er naar ons inzicht sprake van voldoende alternatieven en is er geen sprake van een essentiële vliegroute van vleermuizen binnen het plangebied. De aanwezigheid hiervan kan derhalve op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten op essentiële vliegroutes van vleermuizen als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Het plangebied is waarschijnlijk tevens onderdeel van een groter foerageergebied voor vleermuizen uit de omgeving hiervan. Zo worden de randen van bosschages, bomenrijen en watergangen geregeld gebruikt als foerageergebied door diverse soorten vleermuizen. Gezien de aanwezigheid van een vergelijkbare landschapsstructuur in de omgeving van het plangebied is er naar ons inzicht geen sprake van essentieel foerageergebied. De aanwezigheid hiervan kan derhalve op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten op essentieel foerageergebied van vleermuizen als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen van vleermuizen in boomholtes en bouwwerken binnen het plangebied kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op een eventueel essentiële vliegroute van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op een essentieel foerageergebied als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van (geschikt habitat van) overige beschermde soorten zoogdieren. De aanwezigheid van veel soorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen. Zo werden binnen het plangebied geen geschikte boomholtes voor boomarter of nesten van eekhoorns aangetroffen. Ook is het plangebied niet geschikt bevonden voor soorten als Noordse woelmuis door de afwezigheid van geschikt habitat voor deze soort. Uitzonderingen hierop worden gevormd door de soorten das, otter en waterspitsmuis.

Otter

Leefgebied van otters bestaat doorgaans uit rustige, open (waterrijke) omgevingen met voldoende dekking, veelal in de vorm van struwelen, rietkragen en in sommige gevallen zelfs duikers. Binnen het plangebied lopen slechts enkele kleine sloten. Deze sloten zijn niet geschikt bevonden als foerageergebied van otters. Hoewel er uit de directe omgeving van het plangebied wel recente (<10 jaar) waarnemingen van otters bekend zijn, betreffen dit vrijwel allemaal verkeerslachtoffers langs de A7 en een dood exemplaar binnen het bestaande bedrijventerrein (bron: NDFF). We achten de kans dat binnen het plangebied sprake is van leefgebied van otters dusdanig klein, dat we het niet realistisch achten om hier rekening mee te houden. De aanwezigheid van otters binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Waterspitsmuis

Leefgebied van waterspitsmuis bestaat tevens uit open (waterrijke) omgevingen met voldoende dekking. Voor deze soort bestaat geschikte dekking vaak uit een ontwikkelde oevervegetatiestructuur of rietkragen. Uit de ruime omgeving van het plangebied is slechts een enkele waarneming van waterspitsmuis bekend uit de afgelopen 10 jaar. Dit betrof een waarneming op basis van een braakballenonderzoek, waardoor weinig kan worden gezegd over de oorsprong van het individu (bron: NDFF). De oevers van de sloten binnen het plangebied beschikken over een karige oevervegetatiestructuur. Tevens wordt binnen het plangebied met enige regelmaat gehekkeld. Hierdoor is er naar ons inzicht geen sprake van geschikt leefgebied van waterspitsmuis binnen het plangebied en kan de aanwezigheid hiervan op voorhand worden uitgesloten.

Das

Uit de omgeving van het plangebied zijn diverse waarnemingen van dassen bekend uit de afgelopen 10 jaar (bron: NDFF). Ten zuidwesten van Marum is territoriumgedrag van dassen waargenomen. Hier bevindt zich waarschijnlijk een burcht. Dergelijke burchten werden binnen het plangebied niet aangetroffen. De aanwezigheid van dassenburchten binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Binnen het plangebied kunnen tevens andere soorten voorkomen die in de Provincie Fryslân zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- Negatieve effecten op (leefgebied van) overige beschermde zoogdiersoorten, zoals otter en boomarter als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied komen andere licht beschermde soorten voor. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen. De aanwezigheid van alle in Nederland voorkomende beschermde reptielen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan echter op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen.

- De aanwezigheid van reptielen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.5 Amfibieën

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor beschermde amfibieën. De aanwezigheid van de meeste beschermde amfibieënsoorten kan op voorhand worden uitgesloten op basis van habitateigenschappen en verspreidingsgegevens (bron: NDFF). Uitzondering hierop wordt gevormd door een tweetal soorten, namelijk poelkikker en heikikker.

Heikikker

In de omgeving van het plangebied zijn in de afgelopen 10 jaar in totaal zes heikikkers waargenomen in 2022. Deze waarnemingen zijn afkomstig uit sloten in / rond een agrarisch perceel ten noordwesten van Ureterp (bron: NDFF). Dit betreft een kleine populatie die zich op een relatief grote afstand bevindt ten opzichte van bekende populaties ter hoogte van Beetsterzwaag en Bakkeveen. Heikikker is een vennensoort bij uitstek, die zeer incidenteel gebruik maakt van sloten rond agrarisch landschap als leefgebied. Ondanks de waarnemingen uit 2022 achten we de kans dat heikikker van de sloten binnen het plangebied gebruik maakt als voortplantingswater dusdanig klein, dat we het niet realistisch achten om hier rekening mee te houden bij de voortgang van het project. Het feit dat de sloten binnen het plangebied over een karige oevervegetatiestructuur beschikken speelt hierbij een rol. Ook de aanwezigheid van landhabitat van heikikker binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

Poelkikker

Uit de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van poelkikkers bekend (bron: NDFF). Poelkikkers zijn zeer kritisch naar hun voortplantingswater. Voortplantingswater van poelkikker bestaat uit voedselarme, onbeschaduwde en snel opwarmende wateren met een ontwikkelde oevervegetatiestructuur. De sloten binnen het plangebied voldoen niet aan deze omstandigheden. Een groot deel van de sloten wordt deels of geheel beschaduwd en de oevers van de sloten worden met enige regelmaat ontdaan van lage vegetatie. We achten de aanwezigheid van leefgebied (zowel voortplantingswater als landhabitat) van poelkikker binnen het plangebied hierdoor dusdanig klein, dat we het niet realistisch achten om hier rekening mee te houden bij de voortgang van het project.

Binnen het plangebied kunnen andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van (leefgebied van) beschermde amfibieënsoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. De enige soort die redelijkerwijs binnen het plangebied voor kan komen is grote modderkruiper. In Nederland staat deze soort bekend als poldervis, waarvan leefgebied vaak bestaat uit sloten met een ontwikkelde sliblaag. Uit eigen kennis bevindt het dichtstbijzijnde leefgebied van grote modderkruiper ten opzichte van het plangebied zich binnen de bebouwde kom van Drachten, langs de noordzijde van de A7 op ongeveer 3 km afstand van het plangebied. Gezien de aanwezigheid van leefgebied op relatief kleine afstand van het plangebied kan naar ons inzicht niet op voorhand worden uitgesloten dat er binnen het plangebied sprake is van leefgebied van grote modderkruipers.

- De aanwezigheid van (leefgebied van) grote modderkruiper kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op (leefgebied van) overige beschermde zoetwatervissen als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Ongewervelden

De meeste onder de Wnb beschermde soorten ongewervelden, zoals dagvlinders, libellen, mollusken of (water)kevers hebben zeer specifieke habitateisen die in specifieke biotopen worden aangetroffen. Van dergelijke habitateigenschappen is binnen het plangebied geen sprake. Zo is er geen geschikt habitat voor waardplanten van beschermde vlinders en worden er geen geschikte waterlichamen aangetast waarin beschermde libellen zich voort kunnen planten.

- Negatieve effecten op leefgebied van beschermde ongewervelden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied. Het plangebied is niet aangewezen als ganzenoeragegebied of weidevogelkansgebied en is tevens geen onderdeel van het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalige EHS) of Natura2000 (bron: Kaartenkijkdoo provincie Fryslân).

- Negatieve effecten op beschermde gebieden (anders dan effecten als gevolg van stikstofuitstoot) kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

Stikstofgevoeligheid

Binnen een straal van 15 km ligt het plangebied hemelsbreed op circa 5,2 km, 8,3 km, 8,6 km en 11,2 km afstand van de Natura2000-gebieden Wijnjeterper Schar, Bakkeveense Duinen, Van Oordt's Mersken en Alde Feanen (bron: AERIUS calculator). Het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitattypen ten opzichte van het plangebied bevindt zich op ca. 5,5 km afstand, in het Natura2000-gebied Wijnjeterper Schar (bron: AERIUS-calculator). Binnen het planvoornemen wordt een bedrijventerrein uitgebreid.

Gezien de relatief korte afstand ten opzichte van stikstofgevoelige habitattypen en de aard van de werkzaamheden kunnen negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden naar ons inzicht niet op voorhand worden uitgesloten. De provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen.

- Negatieve effecten op stikstofgevoelige habitats in Natura2000-gebieden als gevolg van extra stikstofuitstoot kunnen naar ons inzien **niet** op voorhand worden uitgesloten.

2.9 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden diverse bomenrijen en bosschages gekapt. Het plangebied bevindt zich op de rand van de bebouwde kom van Drachten. Indien het plangebied buiten de grens van deze bebouwde kom valt, is er mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht. De gemeente Smallingerland is bevoegd gezag in deze.

- Er is mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Ja	X				Werken buiten broedseizoen of onder begeleiding van een ecoloog.
Vogels	Jaarrond beschermde nesten	Mogelijk	X				Nader onderzoek
Vogels	Huismus en gierzwaluw	Ja	X				Nader onderzoek
Vogels	Kerkuil	Ja	X				Nader onderzoek
Zoogdieren	Vleermuizen Verblijfplaatsen (Bomen en gebouwen)	Mogelijk		X			Nader onderzoek
Vissen	Grote modderkruiper	Mogelijk			X		Nader onderzoek
Overige soortgroepen	Overige soorten	Ja				X	Zorgplicht.
Gebieds- bescherming	Stikstofuitstoot	Ja					AERIUS calculator
Houtopstanden	Meld- en herplantingsplicht	Mogelijk					Informereren bij gemeente Smallingerland

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Algemene broedvogels

Binnen en vlak buiten het plangebied kunnen enkele vogelsoorten tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten. We adviseren om de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

Jaarrond beschermde nesten

Binnen het plangebied zijn op drie locaties boomnesten aangetroffen, waarvan niet op voorhand kan worden uitgesloten dat dit jaarrond beschermde nesten van roofvogels of uilen betreffen. We adviseren om nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid hiervan vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van twee tot drie gerichte veldbezoeken in de periode 1 februari – 15 juli. Indien wordt vastgesteld dat één of meer van deze nesten jaarrond beschermde nesten van roofvogels of uilen betreffen, dient er voor de desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân. Deze ontheffing wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Huismus

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen onder de gegolfde dak- en nokpannen van de te slopen woningen kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren om nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van een tweetal gerichte veldbezoeken in de periode 1 april – 15 mei, wanneer de trefkans het hoogst is. Indien er jaarrond beschermde nesten van huismussen worden aangetroffen, dient voor deze soort een ontheffing te worden aangevraagd aan de wet natuurbescherming bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân. Deze ontheffing wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Gierzwaluw

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen onder gegolfde dak- en nokpannen van de woningen binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren om nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen in deze woningen vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van een drietal gerichte veldbezoeken in de periode 1 juni – 15 juli, wanneer de trefkans het hoogst is. Indien er jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen worden vastgesteld binnen het plangebied, dient voor deze soort een ontheffing aan de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân. Deze ontheffing wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Kerkuil

De aanwezigheid van verblijfplaatsen, al dan niet binnen een netwerk van verblijfplaatsen van kerkuil binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid hiervan vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit kan gelijktijdig en kosteloos worden uitgevoerd in combinatie met nader onderzoek naar vleermuizen. Indien één of meer verblijfplaatsen van kerkuilen worden vastgesteld, dient voor deze soort een ontheffing aan de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân. Deze ontheffing wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Vleermuizen

De aanwezigheid van zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis (boomholten) en gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis (woningen) binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. Gezien de aard van de werkzaamheden kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen niet worden uitgesloten. We adviseren de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen vast te stellen, dan wel uit te sluiten doormiddel van nader onderzoek. Binnen dit onderzoek worden diverse bezoeken aan het plangebied gebracht, verdeeld over verschillende perioden van het jaar. Het aantal bezoeken en de perioden waarin deze worden uitgevoerd wordt bepaald aan de hand van het Vleermuisprotocol 2021. Indien er tijdens dit nader onderzoek verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen en/of gebouwen worden aangetroffen, dient voor de desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Grote modderkruiper

De aanwezigheid van leefgebied van grote modderkruipers binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren om nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid van deze soort vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van eDNA analyse, waarbij watermonsters worden verzameld uit het plangebied, welke vervolgens in het lab worden geanalyseerd op genetisch materiaal van grote modderkruipers. Indien dit wordt aangetroffen, dient voor grote modderkruiper een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Zorgplicht

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen. De zorgplicht van de Wnb (art. 1.11) schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door altijd zo te werken, dat dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop in de directe omgeving. Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland. Mits eventueel aangetroffen dieren de kans krijgen om te vluchten of eventueel aangetroffen dieren worden verplaatst naar een plek in de omgeving die niet onder invloed staat van werkzaamheden, wordt naar ons inzien voldaan aan de zorgplicht. Voor de voorwaarden waaraan de vrijstellingen moeten voldoen in het kader van de soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt verwezen naar Bijlage I.

Stikstofgevoeligheid

Het plangebied bevindt zich op ca. 5,5 km afstand van het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitatype in het Natura2000-gebied Wijnjeterper Schar. Gezien de aard van de werkzaamheden kunnen negatieve effecten op dit gebied als gevolg van de uitstoot van stikstof niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren om voorafgaand aan de werkzaamheden een AERIUS berekening uit te voeren, om de uitstoot van stikstof als gevolg van het planvoornemen en het in gebruik nemen van de toekomstige situatie in kaart te brengen.

Houtopstanden

Binnen het planvoornemen worden bomenrijen en bosschages gekapt. Het plangebied bevindt zich op de rand van de bebouwde kom van Drachten. Indien het plangebied buiten de grens van deze bebouwde kom valt, is er mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht. We adviseren om hierover te informeren bij het bevoegd gezag, de gemeente Smallingerland.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** werken buiten het broedseizoen (grotendeels 15 maart-15 juli).
- **Jaarrond beschermde boomnesten:** Nader onderzoek.
- **Jaarrond beschermde nesten (huismus & gierzwaluw):** nader onderzoek.
- **Kerkuil:** Nader onderzoek.
- **Vleermuizen (verblijfplaatsen; boomholtes en gebouwen):** Nader onderzoek.
- **Grote modderkruiper:** Nader onderzoek.
- **Zorgplicht:** Naleven van de zorgplicht.
- **Stikstofgevoeligheid:** AERIUS berekening.
- **Houtopstanden:** Informeren bij gemeente Smallingerland.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Bronnen internet

AERIUS calculator

<https://calculator.aerius.nl/wnb/>

NDFE

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>

Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c47914of89c88abdd3>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Waarneming.nl

<https://waarneming.nl>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art.3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten Provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de Provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming Provincie Fryslân.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de Provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. In het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. In het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrictlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan. De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.